

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ROK V MATEŘSKÉ ŠKOLE

„JARO, LÉTO, PODZIM, ZIMA,

v naší školce je vždy prima.“

1	Identifikační údaje o škole	4
1.1	Název ŠVP.....	4
1.2	Údaje o škole.....	4
1.3	Zřizovatel.....	4
1.4	Platnost dokumentu	5
2	Obecná charakteristika školy	6
2.1	Velikost školy.....	6
2.2	Lokalita školy.....	6
2.3	Charakter a specifika budovy.....	6
3	Podmínky vzdělávání.....	8
3.1	Věcné podmínky	8
3.2	Životospráva.....	8
3.3	Psychosociální podmínky	9
3.4	Organizace chodu.....	10
3.5	Řízení mateřské školy.....	12
3.6	Personální a pedagogické zajištění	13
3.7	Spoluúčast rodičů.....	13
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	15
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	15
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	16
4	Organizace vzdělávání.....	18
5	Charakteristika vzdělávacího programu	20
5.1	Zaměření školy	20
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	21
5.3	Metody a formy vzdělávání	21
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	24
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	25
5.6	Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	26
6	Vzdělávací obsah.....	28
6.1	Integrované bloky	28
6.1.1	Barevný podzim	28
6.1.2	Zimní radovánky.....	32
6.1.3	Když jaro zaťuká	37
6.1.4	Máme rádi léto.....	39
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	42
6.3	Dílčí projekty a programy.....	43
7	Systém evaluace.....	44
7.1	Prostředky evaluace.....	44
7.2	Postup při provádění evaluace	45
7.3	Systém evaluačních procesů	45

7.4	Kritéria evaluace	45
-----	-------------------------	----

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: ROK V MATEŘSKÉ ŠKOLE - JARO, LÉTO, PODZIM, ZIMA, V NAŠÍ ŠKOLCE JE VŽDY PRIMA

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola a mateřská škola Hvozd, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY: Hvozd 84, Hvozd u Prostějova, 79855

KONTAKTY:

e-mail: zshvozd@centrum.cz, mshvozd@seznam.cz,

web: www.zshvozd.cz

tel. MŠ : 778 009 200

tel. 582 383 125

REDIZO: 600120198

IČO: 75022010

IZO: 107610027

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Waldemar Zatloukal

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Bc. Pavlína Zapletalová

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Hvozd

ADRESA ZŘIZOVATELE: Hvozd 90, 798 55 Hvozd

KONTAKTY:

Tel. 582 282 125, 776 395 759

e-mail: obec@hvozd.cz

web: www.hvozd.cz

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1. 2. 2024

VERZE ŠVP: 1

ČÍSLO JEDNACÍ: 1/2024

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 24. 1. 2024

.....

ředitel školy

Mgr. Waldemar Zatloukal

.....

Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 24 - 35

Počet tříd: 1 třída s celodenním provozem, 1 třída s polodenním provozem

Počet pracovníků: 3 učitelky a 1 správní zaměstnanec

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Základní a mateřská škola Hvozd se nachází v centru obce Hvozd, vedle Obecního úřadu, kde najdeme i místní knihovnu a poštu. Mateřská škola je součástí budovy Základní školy. V okolí obce Hvozd jsou možnosti vycházek s dětmi do polí, k lesu i na hřiště. V posledních letech se naše obec rozšiřuje o výstavbu rodinných domů a je předpokládáný udržitelný stav počtu dětí v MŠ i ZŠ.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Mateřská škola je součástí budovy Základní školy.

Budova je dvoupatrová - v patře se nachází rozlehlá třída MŠ, která slouží jako herna i jako lehárna.

V přízemí, při vstupu do MŠ, se nachází šatna na svrchní oděv a obuv. V levé části je šatna se skříňkami na ostatní ošacení, sociální zařízení, šatna provozních zaměstnanců. V pravé části je školní jídelna.

U vstupu do MŠ se nachází sportovní hala, kterou využívá ZŠ i MŠ.

Materiální vybavení MŠ je na velmi dobré úrovni a technický stav budovy je dobrý.

Dopravní dostupnost školy:

Škola se nachází na trase Konice - Hvozd - Litovel - Olomouc.

Do školy ve Hvozdě dojíždějí žáci z Milkova, Ospělova, Ludmírova, Dětkovic, Vojtěchova, Klužínka a Ponikve.

Informace z historie školy:

O škole

Naše škola byla postavena v roce 1913 a od té doby jsme tu pro děti.

„Vědění je největší bohatství“, to je nápis na mramorové desce ve vestibulu školy ve Hvozdě. V budově školy postavené v roce 1913. Jedná se o typickou vesnickou malotřídní školu se spojenými ročníky, která pod jednou střechou spojuje základní školu, mateřskou školu, družinu a výdejnu stravy. Budovu, která je svým způsobem kulturním centrem obce i blízkého okolí. Můžeme využívat moderní tělocvičnu, blízké fotbalové hřiště, dětské hřiště i v roce 2022 vybudované multifunkční hřiště.

- Školka ve Hvozdě fungovala až od roku 1966, a to v domě č. 92. V roce 1997 se přestěhovala do budovy školy, kde setrvává dodnes. Důvodem sloučení byl velice špatný stav budovy MŠ a menší počet žáků ve škole i školce.
- Kapacita naší MŠ je 35 dětí. Děti plnící povinné předškolní vzdělávání mají v dopoledních hodinách výuku ve školní družině, poté se spojí se třídou mladších dětí.
- Esteticky a vhodně vybavené prostředí třídy společně se všemi zaměstnanci nabízí klidné a přátelské prostředí, umožňuje respektování individuálních možností a potřeb každého dítěte.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

- Mateřská škola má dostatečně prostorné herny. Třídy jsou prostorově uspořádány tak, aby vyhovovaly nejrůznějším skupinovým či individuálním činnostem dětí.
- Dětský nábytek, hygienické zařízení i vybavení pro odpočinek odpovídají počtu i věku dětí a vytváří estetické, podnětné, bezpečné a zdravotně nezávadné prostředí.
- Vybavení hračkami, pomůckami didaktickým materiálem i náčiním odpovídá věku dětí a dle potřeb je průběžně obnovováno a rozšiřováno. Pedagogové tuto nabídku plně využívají.
- Velká část hraček je umístěna v zorném poli dětí. Tyto hračky si děti mohou brát samostatně a podle stanovených pravidel je navrací zpět.
- Všechny práce dětí jsou umístěny tak, aby byly neustále přístupné dětem, ale i rodičům. Změny v prostředí jsou cílevědomě měněny podle aktuálních událostí, ročního období, či přání dětí.
- Mateřská škola využívá prostory obecního dětského hřiště, které je vybaveno multifukčními prvky se skluzavkou, hnízdovou houpačkou, houpadly, zahradním domkem i pískovištěm.
- Na cestě k MŠ jsou pedagogy MŠ nakresleny prvky pro volnou zábavu - skákání, přeskokování apod.
- Za budovou ZŠ využíváme fotbalové hřiště, multifunkční hřiště či doskočiště.
- V podzimních, jarních i letních měsících mají děti možnost na cestě k MŠ využít tříkolky či odrážedla.
- V případě nepříznivého počasí využíváme sportovní halu, která navazuje na budovu MŠ.
- Všechny tyto prostory jsou vybaveny tak, aby umožňovaly tědem rozmanité pohybové a další aktivity.
- Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle daných předpisů.
- V rámci dlouhodobého plánu bychom rádi ve spolupráci se zřizovatelem a ZŠ vybudovali venkovní učebnu.

3.2 Životospráva

- Děti se stravují v jídelně mateřské školy. Jídlo je do naší školy dováženo z Jídelny ZŠ a MŠ Luká. Naše škola tedy slouží jako výdejna.

- Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle platných předpisů, jež 3 x denně (přesnídávka, oběd, svačina) zajišťuje školní jídelna.
- Mezi pokrmy jsou dodržovány vhodné časové intervaly.
- Během celého dne je zajištěn dostatečný pitný režim, tekutiny jsou podávány ke každému jídlu a děti mají také neustále k dispozici vhodné tekutiny v čepovacích nádobách na pitných stolcích, aby mohly pít dle potřeby.
- Do jídla děti nenutíme, ale snažíme se, aby alespoň ochutnaly a postupně si zvykly na školní stravu.
- Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci.
- S ohledem na počasí se snažíme o každodenní a dostatečně dlouhý pobyt venku, kde mají děti dostatek volného pohybu.
- Využíváme obecní dětské hřiště, fotbalové hřiště, multifunkční hřiště, procházky po vesnici, do polí i lesů.
- V podzimních a jarních měsících se snažíme o pravidelné dopolední výpravy do okolí naší obce při Dnech venku.
- Rovněž v interiéru se snažíme, aby o pohyb nebyla nouze se zajištěním vhodných pomůcek k pohybovým činnostem. Máme možnost rovněž využívat sportovní halu, která je vybavena nejrůznějšími tělovýchovnými náčiními.
- Respektujeme individuální potřeby každého jedince jak v aktivitách, tak v odpočinku.
- Pedagogové i provozní zaměstnanci svým příkladem poskytují dětem přirozený vzor zdravého životního stylu.

3.3 Psychosociální podmínky

- V mateřské škole se snažíme vytvářet takové podmínky, aby se u nás cítili děti i dospělí dobře, spokojeně a bezpečně, a to především působením pozitivního myšlení, citění a prožívání.
- Nově příchozím dětem se plně věnujeme a snažíme se o co nejpřirozenější adaptační proces a to tak, aby se děti nenásilně přizpůsobily novému prostředí i situacím.
- Respektujeme individualitu každého jedince, na potřeby dětí reagujeme a napomáháme k jejich uspokojování.

- Kamarádky vztahy vedeme děti k rovnocennosti, nikdo není vyzdvihován ani podceňován. Jakékoliv projevy nerovnosti okamžitě řešíme a dětem srozumitelně vysvětlujeme: „Máme se tu všichni rádi, protože jsme kamarádi.“
- V návaznosti na toto heslo učitelky vedou děti podporujícím, vstřícným a empatickým, pedagogickým způsobem, kdy je důraz kladen na vzájemnou toleranci, pomoc a podporu, ohleduplnost a společné řešení problémů.
- Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití.
- Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády.
- Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitele s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Jakákoliv komunikace s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí, je nepřijatelná.
- Vzdělávací nabídka je odpovídající věkovým potřebám, dětem tematicky blízká a přiměřeně náročná.
- Projevy a výkony dětí dostatečně oceňujeme a pozitivně hodnotíme. Negativnímu hodnocení nepoužíváme.
- Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora.

Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě - jsou dětem příkladem.

- Všichni zaměstnanci se programově věnují neformálním vztahům dětí ve třídě. Nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem. Konflikty mezi dětmi jsou vždy řádně vysvětleny a děti jsou vedeny k toleranci ke svým kamarádům a vedeny k používání slov děkuji, prosím, promiň.

3.4 Organizace chodu

- Flexibilita denního řádu reaguje na individuální možnosti a aktuální potřeby dětí.
- Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Jedná se o jógu, zdravotní cviky, spontánní tanec apod.

- Učitelky se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Jsou jim nápomocny při volné hře, individuálních i skupinových aktivitách.
- Děti zde nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.
- Nově nastupujícím dětem se plně věnujeme a režim je individuálně přizpůsoben každému jedinci.
- Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu.
- Mezi spontánními a řízenými činnostmi je vyvážený poměr. Často se však řídíme reakcemi a podněty od dětí. Pro spontánní hru mají děti dostatek času i prostoru.
- Všechna aktivity jsou organizovány tak, aby se do nich mohly i děti organizačně zapojit. Je brán ohled na individuální tempo dětí.
- Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti.
- Děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.
- Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí. Vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.
- Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky.
- Věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas.
- Kapacita třídy MŠ je 24 dětí - s udělením výjimky od zřizovatele na 28 dětí.
- Děti plnící povinnou předškolní výchovu jsou v dopoledních hodinách vzdělávány v prostorách školní družiny.
- Maximální kapacita naší MŠ je 35 dětí.

3.5 Řízení mateřské školy

- V MŠ jsou jasně stanoveny povinnosti, pravomoci i úkoly všech zaměstnanců, se kterými jsou všichni dostatečně seznámeni prostřednictvím pracovní náplně.
- V MŠ je vytvořen funkční informační systém. Rodiče jsou vždy včas informováni o akcích, změnách i oznámeních formou nástěnky v přístupové chodbě. Dále jsou všechny informace zveřejněny na webu zshvozd@seznam.cz v sekci mateřské školy - najdou zde aktuální informace, dokumenty, fotografie, informace pro rodiče. Na této stránce si mohou zapnout upozornění a při vložení nových informací přijde rodičům na email upozornění.
- Rodiče jsou seznámeni se školním řádem MŠ i o veškerých informacích co se týká chodu naší MŠ na Informační schůzce pro rodiče při zahájení školního roku. Dále mají možnost využít individuální informační schůzky.
- Mateřská škola spadá pod vedení ZŠ Hvozd. Ředitel podporuje spoluúčast všech zaměstnanců na vytvoření funkčního školního programu pod záštitou učitelky pověřené vedením mateřské školy. Tým MŠ je dostatečně motivován pro další společnou práci. Na pracovišti si vytváříme příjemné prostředí, které je prostoupeno vzájemnou tolerancí a důvěrou. Učitelky mají dostatek pravomocí a jejich názor je tolerován.
- Ředitel školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, zaměstnanci jsou pozitivně motivováni a vzájemná spolupráce je podporována.
- Dohromady tvoříme spolupracující tým, ze kterého vyplývá vzájemná důvěra, tolerance, výměna zkušeností a respektování názoru každého zaměstnance. Všichni rodiče jsou v naší MŠ vítáni a každá forma spolupráce je kladně přijata.
- Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu.
- Učitelka pověřená vedením MŠ vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními učitelkami MŠ. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.
- Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, kterým je obec Hvozd. Děti mají velice kladný přesun do základní školy díky vzájemné spolupráci. Díky tomu, že jsme součástí jedné budovy, znají děti jak prostředí tak pedagogy. Mateřskou školu navštěvuje klinický logoped. Spolupracujeme i s odborníky pedagogicko psychologické poradny Prostějov.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

- Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci.

Pedagogičtí pracovníci - 3 kvalifikované učitelky (z toho 1 učitelka pověřená vedením MŠ)

Nepedagogičtí pracovníci - 1 uklízečka a pracovnice provozu (výdej jídla) v jedné osobě

- Pracovní tým pracuje na základě vymezených a společně vytvořených podmínek.

Učitelky se dále odborně vzdělávají a své dosavadní znalosti neustále prohlubují, a to především:

- účastí na seminářích i webinářích a předávání si nových poznatků
- samostudiem odborné literatury či metodik předškolního vzdělávání
- Ředitel ZŠ podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně své osoby) a vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.
- Služby učitelů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti.
- Podle možností a podmínek školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě.
- Zaměstnanci jednají, chovají se a pracují vždy profesionálním způsobem a to v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.
- S přibívajícím počtem dětí s logopedickými problémy je naším zájmem doplňovat běžnou logopedickou prevencí spoluprací s klinickým logopedem, který do naší MŠ dojíždí 1 za 14 dnů. A také zajišťovat ve spolupráci s příslušnými odborníky péči o děti se speciálními vzdělávacími potřebami - odborníci z PPP a SPC Prostějov, popř. asistentem pedagoga.

3.7 Spoluúčast rodičů

- Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a na základě partnerského vztahu usiluje o spolupráci s rodiči a snaží se rodině co nejvíce porozumět a vycházet vstříc.

- Oboustraná důvěra, otevřenost, vstřícnost, respekt a ochota spolupracovat s rodiči je jedním z hlavních cílů naší mateřské školy.
- Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí a snaží se jim porozumět a vyhovět.
- Rodiče mají možnost podílet se na dění MŠ, účastnit se různých programů, plánů a akcí. Zároveň mají možnost tyto programy spoluvytvářet. Jsou pravidelně, dostatečně a včas informováni o všem, co se v mateřské škole děje.
- Rodiče jsou informováni o prospívání jejich dítěte a o jeho individuálních pokrocích. Dochází k domluvě na společném postupu při výchově a vzdělávání dítěte.

K tomu využíváme:

- Schůzky s rodiči – na první schůzce jsou rodičům předávány základní informace o chodu MŠ, školní řád, ŠVP a naše hlavní cíle předškolního vzdělávání. Dále schůzky dle potřeb, především před pořádáním společných akcí.
- Rozhovory o dětech – na základě každodenního setkávání s rodiči.
- Nástěnky – informují rodiče o blížících se akcích, o činnostech dětí – výtvarné práce a především o tématech daného týdne či tematickém celku.
- Poradenský servis – doporučujeme setkání s odborníky – lékařem, logopedem, psychologem apod.

Komunikace s rodiči tedy probíhá na úrovni:

- Individuální - během celého roku, ústní sdělování úspěchů, problémů
- Písemné - nástěnky, informace emailem, výstavky prací dětí,
- Informační - třídní schůzky, směrnice, řády, ŠVP PV, webové stránky školy

Zaměstnanci školy:

- Chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech.
- Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi.
- Nezasahují do života a soukromí rodiny, vyvarují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

- Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě. Nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí. (požadavek z RVP PV)

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- Prostředí mateřské školy je maximálně bezpečné s ohledem na potřeby dítěte se SVP (bezbariérový přístup, zvýšený bezpečnostní dohled), je zabezpečena možnost pohybu a orientace dítěte v prostorách školy pomocí dostupných technických prostředků nebo lidských zdrojů.
- V mateřské škole jsou k dispozici kompenzační (technické a didaktické) pomůcky dle potřeb konkrétního dítěte.
- Je zajištěna kvalitní průběžná speciálně pedagogická péče (logopedická, strukturované učení, apod.).
- Mateřská škola zajišťuje spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství. (požadavek z RVP PV)
- V souladu s právními předpisy je snížen počet dětí ve třídě.
- Podle stupně přiznaného podpůrného opatření je přítomen asistent pedagoga.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

- Mateřská škola dle svých možností vytváří takové materiální podmínky, které umožní dítěti jeho talent rozvíjet (např. nadstandardní vybavení třídy hudebními nástroji, výtvarnými pomůckami).
- Mateřská škola má dostatek materiálů, knih a didaktických pomůcek, kterými může dále rozvíjet kognitivní schopnosti dětí.

- Vzdělávání nadaných dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.
- Při vzdělávání jsou vytvářeny vhodné organizační podmínky a to například možnost samostatné práce s náročnějším zadáním.
- Pedagogové si prohlubují znalosti a dovednosti související se vzděláváním nadaných dětí. Podporují zvědavost dítěte, povzbuzují ke kladení otázek, podporují hledání vlastních cest a způsobů řešení, tvořivost, kombinační schopnosti a originalitu.
- Mateřská škola spolupracuje s odborníky ze školského poradenského zařízení, se zákonnými zástupci dítěte a dalšími subjekty (zájmové organizace, vzdělávací instituce, apod.).

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

- Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
- Ve třídě s věkově homogenním uspořádáním pro dvouleté děti je použito více zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek než ve třídě s věkově heterogenním uspořádáním. Tím je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti. Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem zpřístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.

- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Mateřská škola Hvozď má v současné době 2 třídy.

I. třída s celodenním provozem - třída je heterogenní a navštěvují ji děti od 2 do 5 let

II. třída s polodenním provozem - třída je homogenní a navštěvují ji děti s povinnou předškolní výchovou 5 - 6 (7) let

Od 6. do 8.00 hod se děti schází v I. třídě, kde dochází k ranním hrám a jsou podporovány sourozenecké a přátelské vztahy. Po té děti z II. třídy odchází do prostor školní družiny a každá třída plní své ranní činnosti a cvičení.

Na odpočinek se děti spojí v I. třídě do maximální kapacity 28 dětí.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Děti jsou přijímány do I. třídy MŠ, pouze v případě plnění povinné předškolní výchovy jsou děti zařazeny do II. třídy, kde mají plně individuální vzdělávání a větší přípravu na přesun do základní školy.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Působení dvou učitelů v mateřské škole je zajištěno v případě sítě ve sportovní hale, mimořádných akcí, mimoškolních akcí, výletů, výprav. Dále každý den při pobytu venku a po obědě před odpočinkem a to v individuálních činnostech.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

- Ředitel školy stanoví místo, termín a dobu zápisu pro podání žádosti o přijetí do MŠ pro následující školní rok a zveřejní způsobem v místě obvyklým. Zápis k předškolnímu vzdělávání se bude konat v rozmezí od 2. do 16. května.
- Dítě může být přijímáno do MŠ i v průběhu školního roku do naplnění kapacity mateřské školy.

- Hlavní kritéria, podle kterých postupujeme v případě, kdy počet žádostí podaných zákonnými zástupci dítěte překročil stanovenou kapacitu maximálního počtu dětí pro mateřskou školu budou zveřejněna s vyhlášením termínu zápisu pro příslušný kalendářní rok.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Na škole preferujeme praktické činnosti, které:

- Seznamují děti s přírodou a přírodními jevy, kladou důraz na bezprostřední kontakt s přírodou, na její pozorování a poznávání, napomáhají navazovat na poznatky a znalosti dětí z oblasti zemědělství, práce na poli a zahradách a využívají přírodního prostředí k rozvoji poznání.
- Umožňují vnímat okolní svět všemi smysly - prožitky dětí – návštěva hasičů, policie, výstavy, vánoční a velikonoční vesnické tradice, návštěvy kina, divadelní představení, výlet autobusem, maškarní karneval.
- Zaměřují se na oblast ekologie - aktivně chránit přírodu - třídění odpadu, péče o rostliny, sběr plastových víček
- Vedou ke zdravému životnímu stylu (zdravá výživa, pohyb, otužování), ke spolupráci s rodinou při vytváření a upevňování zdravých výživových a stravovacích návyků, k respektování potřeb každého dítěte k péči o klidné a kulturní prostředí při stolování a upevňují správné návyky při stolování.
- Podporují vytváření kladných vzájemných vztahů – vlídnost, ohleduplnost, vzájemná pomoc, slušnost, pěkné vztahy mezi dětmi.
- Věnují maximální pozornost dětské tvořivosti a umožňují dětem seberealizaci ve všech podobách - samostatné myšlení, logická úvaha, řešení problémových situací, vymyšlení příběhů.
- Ponechávají dětem dostatečný prostor k uplatnění jejich aktivity, která převažuje nad aktivitou učitelky - učitelka činnost řídí, příliš nezasahuje, neomezuje jejich vlastní projev.
- Využívají dramatizace - vyjadřování činnosti, jevů a věcí pomocí pohybu těla, gesty, mimikou obličejů, zvuky apod.
- Věnují zvýšenou pozornost celkovému řečovému projevu dítěte - denní zařazování jazykových cvičení – říkadla, vyprávění, rytmizační, sluchová a jiná cvičení a hry zaměřené na artikulaci, hlasitost, plynulost, tempo řeči a správnou výslovnost všech hlásek.
- Napomáhají k rozvoji pohybových schopností a dovedností dítěte, k posilování jeho mravních vlastností a k upevňování jeho zdraví, včetně relaxačních cvičení - plavecký výcvik, bobování.
- Posilují sebeobslužné dovednosti a návyky a vedou k samostatnosti.

Realizace vychází z publikací „ Zdravá mateřská škola“. Začít spolu – vzdělávací program pro MŠ, Současná mateřská škola a její řízení. Konkrétně je to spolupráce s rodinou, uplatňování pedagogiky orientované na dítě a cílené plánování – prolínání námětů, metod, poznatků a jejich návazností.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Vzdělávací cíle a záměry:

Naším záměrem je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické a sociální a vést je tak, aby na konci svého předškolního období bylo relativně samostatnou osobností, schopnou zvládat pokud možno aktivně a s osobním uspokojením, takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny zejména v prostředí jemu blízkém, tedy v prostředí školy a rodiny.

Snažíme se, aby vzdělávání směřovalo k utváření základů klíčových kompetencí a aby vzdělávání zasáhlo oblast poznatků, hodnot a postojů, čímž děti získávají dovednosti mnohostrannější, dokonalejší a prakticky využitelnější.

Hlavní cíle:

1. Rozvíjení dítěte po všech státních vývoje a hlavně schopnost učení.
2. Osvojení si základních pravidel a hodnot, na nichž je založena naše společnost.
3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti porjevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Předškolní vzdělávání je náročný proces vyžadující vytvoření vstřícného, estetického a hygienicky nezávadného prostředí plného pohody a vzájemné důvěry, respektování individuálních potřeb dětí, posilující jejich sebevědomí a sebedůvěru.

Dostatečně dbáme na osobní soukromí dětí.

Jsme schopny vytvořit a přizpůsobit podmínky i pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, personálně posílit pedagogický tým o asistenta pedagoga a spolupracovat s příslušnými odborníky.

Vzdělávací nabídka je uspořádána do integrovaných bloků a realizována především na základě činnostního učení.

Integrované bloky přiř o ozeně kloubí základní požadavky na vzdělávání dětí předškolního věku, umožňují nabízet dětem různorodé činnosti a příležitosti, které spojuje společné, dítěti blízké a srozumitelné téma.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

- Předškolní vzdělávání se maximálně přizpůsobuje vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny a dbá na to, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována.
- Předškolní vzdělávání nabízí vhodné vzdělávací prostředí, pro dítě vstřícné, podnětné, zajímavé a obsahově bohaté, v němž se dítě může cítit jistě, bezpečně, radostně a spokojeně a které mu zajišťuje možnost projevat se, bavit a zaměstnávat přirozeným dětským způsobem.
- Vzdělávání je důsledně vázáno k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí, včetně vzdělávacích potřeb speciálních. Každému dítěti je poskytnuta pomoc a podpora v míře, kterou individuálně potřebuje, a v kvalitě, která mu vyhovuje. Proto je nutné, aby vzdělávací působení učitele vycházelo z pedagogické diagnostiky – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dítěte, ze znalosti aktuálního stavu jeho vývoje, konkrétní životní a sociální situace, pravidelného sledování jeho vývoje a vzdělávacích pokroků. Jen tak je možno zajistit, aby pedagogické aktivity probíhaly v rozsahu potřeb jednotlivých dětí, aby každé dítě bylo stimulováno, byla podporována jeho poznávací motivace. Dítě se tak prostřednictvím vzdělávacích aktivit postupně rozvíjí v základních dovednostech (motorických, poznávacích ad.) vzhledem ke svým optimálním možnostem tak, aby docílilo úspěchu, který je jeho okolím oceněn a samo se cítilo úspěšné.
- Takovéto pojetí vzdělávání umožňuje vzdělávat společně v jedné třídě děti bez ohledu na jejich rozdílné schopnosti a učební předpoklady. V předškolním vzdělávání tak mohou být vytvářeny třídy s věkově homogenním i heterogenním uspořádáním, kde mohou děti vykazovat rozdílné vzdělávací možnosti a potřeby, včetně speciálních.
- Pro naplnění předpokladů a možností optimálního rozvoje osobnosti každého dítěte je nutné uplatňovat v předškolním vzdělávání odpovídající metody a formy práce. Vhodné je využívání prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti. Ve vzdělávání je třeba využívat přirozený tok dětských myšlenek a spontánních nápadů a poskytovat dítěti dostatek prostoru pro spontánní aktivity a jeho vlastní plány. Učební aktivity probíhají především formou nezávazné dětské hry, kterou se dítě zabývá na základě svého zájmu a vlastní volby.
- V předškolním vzdělávání je v dostatečné míře uplatňováno situační učení, založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí, tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje, a lépe tak chápalo jejich smysl.
- Významnou roli v procesu učení sehrává spontánní sociální učení, založené na principu přirozené nápodoby. Proto je třeba ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne

v mateřské škole vyskytnou, nejen v didakticky zaměřených činnostech, poskytovat dítěti vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné.

- V předškolním vzdělávání jsou uplatňovány aktivity spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené, v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem předškolního dítěte. Takovou specifickou formou, vhodnou pro předškolní vzdělávání v podmínkách mateřské školy, je didakticky zacílená činnost, která je učitelem přímo nebo nepřímo motivovaná, která je dítěti nabízena a v níž je zastoupeno spontánní a záměrné (cílené, plánované) učení. Tyto činnosti probíhají zpravidla v menší skupině či individuálně.
- Didaktický styl vzdělávání dětí v mateřské škole je založen na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte. Učitel je průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním, probouzí v něm aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, nikoliv tím, kdo dítě „úkoluje“ a plnění těchto úkolů kontroluje. Úkolován je učitel – jeho hlavním úkolem je iniciovat vhodné činnosti, připravovat prostředí a nabízet dítěti příležitosti, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu kolem sebe stále účinnějším způsobem.
- V předškolním vzdělávání je třeba uplatňovat integrovaný přístup. Vzdělávání probíhá na základě integrovaných bloků, které nerozlišují „vzdělávací oblasti“ či „složky“, ale které nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Obsah bloků vychází ze života dítěte, je pro ně smysluplný, zajímavý a užitečný. Realizace takovýchto bloků poskytuje dítěti širokou škálu různých aktivit a nabízí mu hlubší prožitek. Dítě tak nezískává jen izolované poznatky či jednoduché dovednosti, získaná zkušenost je komplexnější a stává se pro dítě snáze uchopitelnou a prakticky využitelnou. Dítě získává skutečné činnostní výstupy – kompetence.
- I při tomto způsobu práce jsou pro tvorbu i realizaci vzdělávací nabídky využívány metody a prostředky „klasických“ specifických didaktik jednotlivých oborů výchovně vzdělávacích činností (metodik), pokud jsou zaměřeny na práci s předškolním dítětem a pokud odpovídají psychologickým a didaktickým specifikám předškolního vzdělávání.
- Vzdělávání se uskutečňuje po celý den pobytu dětí v MŠ - při všech činnostech. Dopolodní činnosti probíhají formou plánovaných tematických celků, které na sebe navazují. Respektujeme potřeby, přání a zájmy jedinců. Usilujeme o to, aby děti byly vzdělávány hravými činnostmi, ve kterých se prolínají všechny vzdělávací okruhy. Preferujeme metody a formy, které respektují specifika předškolního vzdělávání.

Metody vzdělávání:

Pro rozvoj klíčových kompetencí jsou v mateřské škole uplatňovány tyto formy a metody práce:

- **Spontánní hra:** Základem všech činností dětí v MŠ během dne je spontánní hra. Pro dítě předškolního věku je hra nutnou potřebou a hlavní činností. Využíváme nápady dětí a poskytujeme jim dostatek prostoru pro hry a vlastní plány.
- **Řízené činnosti:**

Uplatňujeme metody:

- prožitkového učení, které jsou založeny na přímých zážitcích dětí,
- situační učení, založené na praktických ukázkách životních souvislostí a přirozené nápodobě,
- didakticky cílené činnosti, učitelkou motivované – jsou zařazovány v délce odpovídající věkovým, vývojovým a individuálním zvláštnostem dětí.

Všechny činnosti jsou realizované formou individuální, skupinovou nebo frontální.

- **Rituály:**

V mateřské škole jsou zavedeny rituály, které dětem dávají pocit bezpečí:

- ranní vítací kruh: pozdravení, popřání pěkného dne („Velké kolo uděláme, protože se rádi máme“...)
- komunikativní kruh - je věnován určitému problému nebo tématu rozpracovanému v TVP
- rituály spojené s lidovými zvyky a obyčejí • přání k narozeninám či svátku dětí
- **Pohybové aktivity:**

Tyto aktivity jsou zařazovány během celého dne:

- ranní cvičení 1x denně, délka podle věku a zájmu dětí
- řízené TV aktivity, možnost využití sportovní haly
- pohybové hry a tanečky
- krátké pohybové chvíle motivované říkadlem či písni

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Průběh vzdělávání dětí se SVP a dětí nadaných se řídí platnou legislativou

V případě podpůrných opatření 1. stupně postupujeme takto:

Na základě pozorování a průběžné pedagogické diagnostiky zpracováváme pro konkrétní dítě Plán pedagogické podpory. Tento písemný plán zpracovávají učitelky. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory mezi učitelkami s cílem stanovení metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení potřebných dovedností, návyků a postojů. Při tvorbě plánu komunikujeme se zákonnými zástupci, zohledňujeme jejich postřehy o dítěti. Plán průběžně vyhodnocujeme a aktualizujeme s ohledem na potřeby dítěte. Nejpozději po třech měsících vyhodnocujeme účinnost opatření. Pokud se podpůrná opatření nejeví jako dostatečná, doporučujeme zákonným zástupcům návštěvu školského poradenského zařízení.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

V případě podpůrných opatření 2. – 5. stupně postupujeme takto:

V návaznosti na vyjádření školského poradenského zařízení a zákonných zástupců dítěte zpracováváme IVP dítěte. Zde plánujeme, jakým způsobem budeme s dítětem se SVP dále pracovat (vzdělávací obsah, metody a formy práce, hodnocení dítěte apod.). IVP je zpracován bez zbytečného odkladu, nejdéle do jednoho měsíce. Za zpracování IVP je zodpovědná učitelka pověřená vedením mateřské školy.

Zabezpečení vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných:

Při vzdělávání dětí vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. Dětem, které projeví známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost, zaměřenou na to, aby se projevy nadání dále rozvíjely. V situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracujeme PLPP. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení. Pokud toto zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte, vypracujeme na základě jeho doporučení individuální vzdělávací plán.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Obsahová nabídka vzdělávání pro dvouleté děti je v ŠVP PV shodná s nabídkou pro děti starší, ovšem vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Ve vzdělávání dětí mladších tří let převládají spontánní činnosti nad řízenými. Důraz je kladen na volnou hru. V plné míře akceptujeme vývojová specifika (individualizace a diferenciaci).

Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší tří let vycházíme z jednoduchých principů:

- jednoduchost
- časová nenáročnost o známé prostředí a nejbližší okolí
- smysluplnost a podnětnost
- dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte

Při vzdělávání dětí od dvou do tří let vycházíme z toho, že se dítě nejlépe učí nápodobou a na základě tzv. dovednostního tréninku (časté opakování určité činnosti tak dlouho, až si ji dítě podvědomě osvojí).

Dětem předáváme elementární dovednosti a rozvíjíme je po všech stránkách, učíme je základním sociálním a hygienickým návykům. Využíváme dětské přirozené zvědavosti k získávání nových poznatků ve formě her, písniček, knížek atd.

Cílem je rovněž prostřednictvím hry a zábavy docílit vytvoření zcela přirozeného prostředí, ve kterém se dítě bude cítit dobře a bude tak moci rozvíjet svou jedinečnou osobnost.

Důraz je kladen i na dostatek pohybu, což nám umožňuje krásné prostředí a okolí mateřské školy.

Maximálně využíváme metody práce vhodné pro tuto věkovou kategorii:

- situační učení
- spontánní sociální učení (nápodoba)
- prožitkové učení
- učení hrou a činnostmi

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka u těchto dětí.

V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole, budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou

přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Barevný podzim

Název integrovaného bloku	Barevný podzim
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Barevný podzim, je první integrovaný blok, se kterým se děti seznamují při nástupu do naší mateřské školy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je zaměřen na seznámení s prostředím školky, jejími zaměstnanci, s dalšími dětmi ve třídě, s prostředím a pravidly ve třídě v prostorách školky i při pobytu venku. Dále je zaměřen na utváření vztahů dítěte k jinému dítěti nebo dospělému, na rozvoj sociálního citění dítěte, na posilování vlastní identity a uvědomění si sociální role v tomto společenství, vytváření zdravého sebevědomí a psychickou pohodu. S nástupem dětí do MŠ se především soustředujeme na adaptační období pro děti nově příchozí. Připravujeme pro děti prostředí klidné, příjemné a postupně děti zapojujeme do našich činností a her. Společně si vytváříme třídní pravidla. Pomáháme dětem i rodičům orientovat se v novém prostředí. • Po té se začínáme s dětmi věnovat barevné přírodě na podzim - o změnách, které nás obklopují a o počasí. Sbíráme plody podzimu - na zahradě, poli i v lese. Poznáváme les a lesní zvířata. • Při pobytu venku vše pečlivě sledujeme - jak se nám příroda barví, ptáci odlétají do teplých krajín, pouštíme draka a připravujeme okolí mateřské školky na příchod zimy - shrabujeme listí, zametáme. Mimo areál školky si s dětmi ukazujeme okolí - zjišťujeme, co vše v naší vesnici můžeme najít, kam vyrazíme na výlet a vysvětlujeme si bezpečnost. • Dále se seznamujeme s tradičními svátky podzimu - Dušičky.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>Dílčí podtémata vychází ze zájmu dětí, jejich individuálních zvláštností, dovedností a potřeb. Vše přizpůsobujeme tak, aby byla vzdělávací nabídka i obsah co nejvíce aktuální, pro děti podnětná a mohly se učit především prožitkem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naše školka, pěkná školka. • Ve školce se máme rádi, jsme tu všichni kamarádi. • Kdo všechno přišel do školky? • Naše vesnice • Podzim ťuká na dveře • Barvy podzimu

Název integrovaného bloku	Barevný podzim
	<ul style="list-style-type: none"> • Za chaloupkou na poli, vyrostly nám brambory. • O veliké řepě • Šípková Růženka • Babičky ovocná zahrádka • Lesní příroda • Lesní zvířata • Svátek dušiček

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) zvládnout sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole všímat si změn a dění v nejbližším okolí
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	rozvoj schopnosti sebeovládání získání relativní citové samostatnosti	ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova sledovat očima zleva doprava rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci</p> <p>sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p> <p>naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)</p>
<p>má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých</p>	<p>rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny</p>	<p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p> <p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p>
<p>se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim</p>	<p>poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí</p>	<p>porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých</p> <p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p>
<p>se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění</p>	<p>vytváření pozitivního vztahu k intelektuální činností a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení</p>	<p>vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení</p>
<p>spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí</p>	<p>seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému</p>	<p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat		chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

6.1.2 Zimní radovánky

Název integrovaného bloku	Zimní radovánky
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<ul style="list-style-type: none"> Součástí 2. integrovaného bloku jsou témata spojená s kouzelným předvánočním časem a zimě. Zaměříme se na vytváření klidné a pohodové atmosféry v mateřské škole. Seznámíme se s lidovými tradicemi, zvyky a svátky. Nejprve přivítáme Mikuláše i se svojí družinou, po té se budeme věnovat adventnímu času a budeme se těšit na Ježíška. Společně spolu přivítáme nový rok s příchodem třech králů. S příchodem nového roku si s dětmi budeme povídat o zimě, ale i o a radovánkách, které jsou s tímto obdobím spojená. Postavíme sněhuláky, zasportujeme si na sněhu i ledu, dozvíme se, jak se v zimě oblékat i jak se postarat o ptáčky na krmítku. Nebude chybět i karneval v naší školce, spojený s tradicí masopustu a povíme si, čím by děti chtěly být, až vyrostou. Tímto obdobím nás provede i spousta tradičních českých pohádek spojená s měsícem knih. Pokud nám to počasí dovolí, budeme trávit co nejvíce času venku a užívat si sněhu. Budeme se snažit, aby děti vnímaly prostřednictvím všech smyslů a aby se uměly vyjádřit prostřednictvím různých činností - výtvarných, pohybových, hudebních, dramatických a dalších.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>Dílčí podtémata vychází ze zájmu dětí, jejich individuálních zvláštností, dovedností a potřeb. Vše přizpůsobujeme tak, aby byla vzdělávací nabídka i obsah co nejvíce aktuální, pro děti podnětná a mohly se učit především prožitkem.</p> <ul style="list-style-type: none"> Než k nám přijde čert, Mikuláš a anděl Adventní čas Cesta do Betléma Těšíme se na Ježíška Tři králové Sněhuláci Paní zima a ledové království Zimní sporty a hry Ptáci na krmítku Masopust Moje tělo a zdraví

Název integrovaného bloku	Zimní radovánky
	<ul style="list-style-type: none"> • Pohádky: O koblížkovi, Tři prasátka, • Březen - měsíc knih

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo		společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	vytváření základů pro práci s informacemi	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
		utvořit jednoduchý rým
		chápat slovní vtíp a humor
		popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
		sledovat a vyprávět příběh, pohádku
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
		pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči		
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
		respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
		vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává	rozvoj společenského i estetického vkusu	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
(knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)		dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

6.1.3 Když jaro zaťuká

Název integrovaného bloku	Když jaro zaťuká
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<ul style="list-style-type: none"> • Ve 3. integrovaném bloku se s dětmi budeme seznamovat s probouzející se jarní přírodou. • Společně budeme sledovat charakteristické znaky a změny v přírodě - pučící stromy, první jarní květiny, jejich vlastnosti i vůně, jmenovat části rostlin. Budeme provádět pokusy se semínky (osení) a rozvíjet tak citové vztahy k přírodě a učit se vážit si lidské práce. Budeme poznávat jarní druhy květin, sledovat návrat ptáků z teplých krajin a jejich hnízdění, povídat si o zvířatech a jejich mláďatech. • Také nás v těchto měsících čeká spousta tradic a svátků. Mezi ty nejdůležitější patří Velikonoce a pálení čarodějnic. • S blížícím se zápisem do základní školy si předškoláci upevňují své znalosti a dovednosti. A při té příležitosti navštíví základní školu.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>Dílčí podtémata vychází ze zájmu dětí, jejich individuálních zvláštností, dovedností a potřeb. Vše přizpůsobujeme tak, aby byla vzdělávací nabídka i obsah co nejvíce aktuální, pro děti podnětná a mohly se učit především prožitkem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vítání jara • Vstávej semínko holala • Hody, hody, doprovody • Zvířátka a jejich mláďata • Den Země • Čarodějnický rej • Rozkvetlá louka a zahrada • Hola hola, škola volá

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
		domluvit se slovy i gesty, improvizovat
		vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	uvědomění si vlastního těla	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu zachovávat správné držení těla
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)

6.1.4 Máme rádi léto

Název integrovaného bloku	Máme rádi léto
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<ul style="list-style-type: none"> V úvodu 4. integrovaného bloku se s dětmi připravíme na blížící se svátek maminek a tento svátek využijeme k prohloubení citových vztahů k členům rodiny, k sobě navzájem i k přírodě kolem nás. Seznámíme s tématem rodiny nejen té tradiční, ale i v přírodě - život v mraveništi i úlu. Tento svět budeme společně pozorovat a zkoumat. Díky letnímu počasí se budeme snažit, co nejvíce aktivit začleňovat ven do přírody. A to nám umožní uskutečňovat i spoustu výletů - ať pěších - do lese či k rybníku, tak autobusových - dopravní hřiště, farma, zoo. Společně oslavíme Den dětí a budeme se těšit na léto. Na chalupě, u babičky, na táboře, v horách či u moře. S tím bude spojena i dopravní výchova a bezpečnost.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Dílčí podtémata vychází ze zájmu dětí, jejich individuálních zvláštností, dovedností a potřeb. Vše přizpůsobujeme tak, aby byla vzdělávací nabídka i obsah co nejvíce aktuální, pro děti podnětná a mohly se učit především prožitkem. <ul style="list-style-type: none"> Já a moje rodina

Název integrovaného bloku	Máme rádi léto
	<ul style="list-style-type: none"> • Maminka má svátek • Život v mraveništi • Život v úlu • Voda kolem nás • Děti z celého světa • Máme rádi zvířata • Pojedeme do zoo • Doprava - čím pojedeme na prázdniny • Prázdniny u moře

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	zorganizovat hru vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení rozhodovat o svých činnostech
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	mohoupoškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	poznávání jiných kultur	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Pedagogové sledují tyto obecné cíle :

1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání (rozvojový)
2. osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost (hodnotový)
3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí (postojový)

Dílčí cíle na úrovni oblastní:

1. biologické
2. psychologické
3. interpersonální
4. sociálně-kulturní
5. environmentální

Integrované bloky jsou široce pojaté tematické celky, které je třeba chápat vzhledem k oblastem vzdělávání jako průřezové. Integrované bloky jsou východiskem pro plánování, přípravu a realizaci, jsou zpracovány na úrovni třídy a jsou v kompetenci učitele.

Učitelé v TVP rozpracovávají integrované bloky do nabídky činností v tématech.

Při vytváření třídních vzdělávacích programů budou učitelky podrobněji rozpracovávat klíčová témata do podoby tematických částí (podtémat) formou :

1. konkrétního vymezení sledovaných vzdělávacích cílů ve formě výstupů
2. konkrétního vymezení učiva
3. konkrétní nabídky aktivit, her a činností (vzdělávací nabídka)

Obsah a náplň těchto konkrétně vymezených údajů se bude odvíjet od zájmů, schopností, potřeb, individuálních předpokladů a vývojových zákonitostí konkrétních dětí konkrétní skupiny.

Grafická podoba plánu je plně v kompetenci učitelek ve třídě.

Součástí plánu tematické části je také autoevaluace.

6.3 Dílčí projekty a programy

Snažíme se během celého školního roku zapojovat do vzdělávání i dílčí projekty a programy, mezi které patří:

- divadelní představení Divadla v Prostějově i divadelních představení v Kino Metro Prostějov
- divadelní představení v prostorách ZŠ a MŠ Hvozd
- výlety na farmu, do planetária, na dopravní hřiště, do zoo apod.
- projektové dny ve školce - život v úlu, tvoření s vlnou apod.
- návštěva knihovny

Dále i projekty a programy, které realizují paní učitelky

- V podzimních, jarních a letních měsících jsou realizovány Dny venku - dopolední pěší výlet po okolí MŠ - Víla Pilávka, Průchodnice, Mlýn, Stáje na Srdéčku, Vojěchov, výlety do lesa. apod.
- Drakiáda
- Jablíčkový týden
- Den v maskách
- Čert a Mikuláš
- Maškarní rej
- Čarodějnice
- Den dětí

A projekty a programy, které jsou realizovány s dětmi a rodiči

- Předvánoční tvoření
- Vánoční besídka
- Velikonoční tvoření
- Den pro maminky
- Pasování předškoláků a rozloučení se školkou

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy	Soulad ŠVP s RVP PV	Pozorování textu	Při legislativní či zásadní změně v MŠ	učitelka pověřená vedením MŠ
Pedagogické vedení školy	Plnění cílů ŠVP	Plánování a evaluace dle vzdělávacího obsahu; hospitace	Na začátku týdenního plánování; průběžná	učitelky
Kvalita pedagogického sboru	Práce učitelů + sebereflexe	Hospitace; třídní kniha; evaluace vzdělávacích činností;	Dle kontrolního plánu; na konci každého měsíce; při ukončení tématu – týdně	učitelka pověřená vedením MŠ učitel/ky;
Vzdělávání	Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání – integrovaných bloků	Hospitace; fotodokumentace; třídní kniha; týdenní plán	Dle plánu; průběžně; denně; týdně	ředitelka; učitel/ky; učitel/ky; učitel/ky;
Vzdělávací výsledky	Výsledky vzdělávání – vyhodnocování pokroku vzdělávání dětí (pedagogická diagnostika)	Portfolio dítěte; dotazník; kresba postavy; hospitace	průběžně; 2x ročně; 2x ročně; dle kontrolního plánu	učitelk/a; učitelk/a; učitelk/a; učitelka pověřená vedením MŠ, ředitel ZŠ a MŠ
Kvalita podmínek	Kvalita podmínek	provozní porady; pedagogické rady	průběžně; průběžně	učitelka pověřená vedením MŠ; ředitel ZŠ a MŠ

7.1 Prostředky evaluace

- Soustavné a průběžné pozorování
- Záměrné pozorování dítěte učitelem

- Záměrné pozorování vedoucí učitelky (hospitace, orientační vstupy)
- příležitostné i pravidelné rozhovory (s učitelem, mezi učiteli, s rodiči, s dětmi,...)
- diskuse na pedagogické radě
- zápisy do třídních knih
- portfolia dětí (kresebný projev, výtvarné práce, výrobky, záznamy grafomotorických cviků, pracovní listy)
- záznamy o dětech
- záznamy v týdenních plánech (hodnocení, změny, postřehy...)
- dotazníky, ankety pro učitele, rodiče

7.2 Postup při provádění evaluace

- naučit se uvědomovat si přednosti a nedostatky (co se nám daří, nedaří, co nám vadí)
- konkrétně zjištění pojmenovat: i přednosti i nedostatky, určit příčiny úspěchu i neúspěchu
- volit nové, účinnější postupy, ať ke zlepšení stávající, již dobré situace, nebo k odstranění chyb či neúspěchu

Tyto tři kroky je důležité neustále opakovat a zachovávat jejich posloupnost.

7.3 Systém evaluačních procesů

VNĚJŠÍ SYSTÉM HODNOCENÍ

- rodiči (ústně nebo písemně formou dotazníku či ankety)
- pedagogy, zejména 1. třídy ZŠ – posuzují školní zralost, důležitá spolupráce MŠ a ZŠ
- odborníky (např. z PPP, od lékařů) – hodnocení ústně a písemně

VNITŘNÍ SYSTÉM

- hodnocení vedením školy, pedagogy, dalšími zaměstnanci, dětmi z mateřské školy,

7.4 Kritéria evaluace

Mezi možná kritéria můžeme zařadit:

- Kvalita naplňování zvolených cílů TVP a ŠVP
- Soulad s RVP PV:
  - koncepční záměr ŠVP (vlastní myšlenka, dlouhodobé cíle-vize, jasné a srozumitelné vzdělávací cíle a záměry), vhodnost vzhledem k podmínkám (vychází z analýzy podmínek a situace školy, využívání možností, které nabízí okolní prostředí),

- pojetí a zpracování vzdělávacího obsahu (koncepte vzdělávacího obsahu, obsahová i formální kvalita integrovaných bloků apod.)
- Kvalita podmínek vzdělávání (předpoklady, okolnosti, situace)
  - a) věcné podmínky (prostory, vybavení, ...),
  - b) životospráva (denní řád, režimová pravidla, ...),
  - c) psychosociální podmínky (klíma třídy i školy, atmosféra, kvalita komunikace, ...),
  - d) organizační podmínky (forma práce, denní program, počty dětí ve třídě, ...),
  - e) řízení mateřské školy (vymezení pravidel, týmová práce, spolupráce, ...),
  - f) podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, pro děti nadané a pro děti ve věku od dvou do tří let,
  - g) personální a pedagogické zajištění (pedagogické, metodické i etické kompetence pracovníků, ...),
  - h) spoluúčast rodičů (vzájemné vztahy mezi rodinou a školou, formy a obsah spolupráce, komunikace).
- Vhodnost způsobu zpracování učiva a realizace vzdělávací nabídky
  - formální a obsahové zpracování (úplnost, funkčnost, přehlednost, „kulturní forma“, grafická úprava), vhodnost výběru aktivit a činností a her ve vzdělávací nabídce, vyváženost spontánních a řízených činností
  - otevřenost ŠVP (další rozvoj školy, zkvalitňování vzdělávání, prostor pro změny, kontakty s okolním životem)
- Práce pedagogů včetně jejich sebereflexe - průběh vzdělávání (práce pedagogů)
  - pedagogický styl (metody a formy práce, metodické a diagnostické postupy),
  - vzdělávací nabídka (třídní vzdělávací programy a jejich naplňování, integrované bloky, nabídka činností, ...)
- Výsledky vzdělávání (vzdělávací přínos u dětí – oblast vztahů, postojů, dovedností, poznatků, řešení problémů a jiné)
  - individuální vzdělávací pokroky u dětí - vyhodnocování rozvoje a učení dítěte, prospívání ve vztahu k jeho individuálním možnostem a potřebám, klíma třídy
  - hodnocení vzdělávacích výsledků celé třídy - při sebereflexi si denně odpovídáme na otázky: Co se děti naučily (hodnotíme děti), co se dozvěděly nového (hodnocení výsledků a čím (hodnocení procesů) se mi podařilo toho dosáhnout (autoevaluace).
- Projevená přání dětí a jejich nápady, postřehy k činnostem a k tématu, zájem dětí o činnost:
  - sledování přání a zájmu dětí o vzdělávací nabídku – dle potřeby rozvinout, rozšířit, uplatňovat nutnou dávku improvizace, netrvat za každou cenu na tom, co je naplánované, reagovat pružně a přistupovat tvořivě
- Individuální podpora dětí